

TYEL:N MUKAISEN ELÄKEVAKUUTUKSEN ERITYISPERUSTEIDEN PERUSTELUT

1. Vuoden 2015 vakuutusmaksu

1.1. Vuoden 2015 vakuutusmaksun rakenne

Vuoden 2015 maksutasoa määrittäessä on käytetty seuraavia taloudellisia oletuksia:

	2014	2015
inflaatio %	1,1	1,4
ansiotasoindeksin muutos %	1,4	1,4
työttömyysaste %	8,8	8,9
TyEL-palkkasumman muutos %	0,3	1,2

Vuoden 2015 perustekorkona maksulaskelmissa on käytetty 5,00 %:a. Perustekorona tasolla ei ole kuitenkaan olennaista vaikutusta näihin kokonaismaksulaskelmiin.

Esitetty keskimääräinen maksutaso muodostuu seuraavaksi (% palkkasummasta):

	2014	2015
Vanhuuseläke	2,9	2,9
Työkyvyttömyyseläke	0,9	0,8
Tasausosa	19,3	19,9
Muut osat	0,9	0,9
Hyvitykset	-0,4	-0,5
Yhteensä	23,6	24,0

Työntekijän maksuosuus määräytyisi seuraavasti (% palkkasummasta):

	2014	2015
Alle 53-v työntekijän osuus	5,55	5,70
Yli 53-v. työntekijän osuus	7,05	7,20
Työnantajan osuus keskimäärin	17,75	18,00

Työntekijän maksuosuuteen sisältyy -0,05 prosenttiyksikön suuruinen korjaus, koska laskelmien mukaan asiakashyvitysten tason arvio vuodelle 2014 oli 0,11 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuoden 2014 toteutunut asiakashyvytys. Hyvitysten arviotvirheestä huomioidaan työntekijän eläkemaksussa puolet.

YEL-maksu olisi alle 53-vuotiaiden osalta 23,70 % (2014: 23,30 %) ja vähintään 53-vuotiaiden osalta 25,20 % (24,80 %).

YEL-maksu ja työntekijän maksuosuus on määrätty TyEL:n keskimääräisen maksun perusteella. Tähän maksuun sisältyvän yli 53-vuotiaiden korotetun maksuosuuden keskimääräinen vaikutus, vuonna 2015 noin 0,3 %

palkoista, poistetaan yrittäjien YEL-maksua määrättäessä. Vuonna 2015 TyEL:n keskimääräinen maksu ilman vanhempien työntekijöiden korotetun maksuosuuden vaikutusta on siis 23,70 % palkkasummasta. Yli 53-vuotiaiden YEL-maksu on nuorempien maksu korotettuna työntekijöiden maksuprosenttien erolla.

Työntekijän eläkemaksu ja YEL-maksu eivät sisälly laskuperusteisiin, vaan niistä STM antaa erikseen asetuksen.

1.2. Maksun osat

Vanhuuseläkeosa on vuonna 2015 edelleen keskimäärin 2,9 %. Vakuutettujen ikärakenteen ei siis oleteta muuttuvan oleellisesti.

Työkyvyttömyyseläkeliikeen odotetaan olevan kuluvalta vuodelta lievästi ylijäämäinen uusien alkaneiden työkyvyttömyyseläkkeiden menotason alennuttua odotettua enemmän. Vuonna 2015 uusien alkaneiden työkyvyttömyyseläkkeiden menotason arvioidaan pysyvän vuoden 2014 tasolla noin 1,15 prosentissa palkkasummasta. Vuoden 2015 maksun työkyvyttömyysoasa tulee periaatteessa asettaa siten, että se riittää kattamaan puolet vuosina 2016–2017 työkyvyttömäksi tulevien menosta. Työkyvyttömyyseläkemaksun tasoa on alennettu 0,35 prosenttiyksikköä arvioituun menoon nähden, jolloin maksun tasoksi asetetaan 0,8 prosenttia. Lisäksi työkyvyttömyyseläkevaraukset purkautuvat jonkin verran, joten työkyvyttömyyseläkeliikeen tuloksen odotetaan olevan nolla vuonna 2015.

Työkyvyttömyyseläkemaksuun sisältyvän työkyvyttömyysriskin hallintaosan taso suhteessa palkkasummaan esitetään säilytettäväksi samana kuin vuonna 2014, joten työkyvyttömyysriskin hallintaosan kerrointa korotetaan työkyvyttömyystariffin alenemista vastaavasti.

Viimeiset työttömyyseläkkeet maksetaan vuonna 2014 eikä kyseistä eläkelajia siis enää seurata, kun sen tasoituspääosa on yhdistetty työkyvyttömyysliikkeeseen.

Maksun muut osat sisältävät hoitokustannus-, maksutappio- sekä lakisäästeisten maksujen osan.

Maksutappioliike on ollut kahdeksan viimeistä vuotta tappiollista. Tappio on katettu tasoituspääosalla. Maksutappio-osan kertoimet esitetään pidettävän ennallaan. Maksutappio-osan keskiarvo on tällöin noin 0,08 % (0,08 %) palkoista. Tilapäisten työnantajien maksun maksutappio-osan arvoksi muodostuu 0,18 % (0,18 %). Maksutappioliikkeen odotetaan edelleen pysyvän tappiollisena.

Hoitokustannusosasta ja työkyvyttömyysratkaisujen kustannuksista on tehty erillinen selvitys viimeksi vuonna 2006. Vuoden 2015 hoitokustannusosan vakiosummaa on korotettu noin 0,5 %, missä on huomioitu vuoden 2015 arvioitu inflaatio 1,4 % sekä vuoden 2014 maksua määrittäessä käytettyjen vuosien 2013 ja 2014 inflaatio-oletusten sekä tämänhetkisten arvioiden ero. Hoitokustannusosan kertoimia on vastaavasti korotettu 2,1 %, missä on huomioitu vuoden 2015 arvioitu palkkasumman kasvu

1,2 % sekä vuoden 2014 maksua määritettäessä käytettyjen vuosien 2013 ja 2014 palkkasumman kasvujen sekä tämänhetkisten arvioiden ero. Näin menetellen hoitokustannusosan arvioidaan kehittyvän tasapainoisesti vakio-osan ja palkkasumman vaikutusalueilla. Työkyvyttömyyseläkkeiden ja kuntoutusetuuksien ratkaisukuluihin liittyvää vakiota korotetaan palkkakertoimella. Keskimäärin hoitokustannusosan arvioidaan olevan noin 0,73 % (0,74 %) palkoista. Maksun hoitokustannusosaa koskeva kohta 4.1.5 haetaan voimaan edelleen määräajaksi vuoden 2015 loppuun asti.

Lakisääteisten maksujen osa sisältää Eläketurvakeskuksen kustannukset, oikeushallintomaksun sekä finanssivalvontamaksun. Yhteensä nämä erät ovat noin 0,064 % (0,071 %) palkoista. Suurin erä on Eläketurvakeskuksen kustannukset arviolta 0,053 % palkkasummasta, finanssivalvontamaksu on noin 0,0047 % ja oikeushallintomaksu noin 0,0065 %.

Arvio vuonna 2015 maksettavista hyvityksistä perustuu yhtiöiden vaka-varaisuustilanteeseen hetkellä 30.9.2014 sekä arvioon vuoden 2014 hoitokustannusylijämmästä. Keskimääräisen hyvitystason arvioidaan olevan 0,5 % palkkasummasta. Hyvitysten jakamiseen liittyvät kohdat 5.2.2.4, 5.2.2.5 ja liitteen kohta 2.4 haetaan voimaan edelleen määräajaksi vuoden 2015 loppuun asti.

1.3. Maksun tasausosa

Iästä riippumattomaksi perusmaksuksi tulee 24,70 % (24,20 %), jolloin maksun tasausosa nousee 19,9 %:iin palkoista. TyEL–MEL-tasausvastuun arvioidaan tällöin kehittyvän seuraavasti¹.

	2013	2014	2015
Tasausvastuu mrd. €per 31.12.v,	8,8	8,9	9,1
% seuraavan vuoden tasauseläkemenosta	81	79	77
% vuoden v palkkasummasta	16,7	16,9	17,0
josta vähimmäismäärän ylittävä osa, mrd. €	5,5	5,5	5,5
% palkkasummasta	10,5	10,5	10,4

Edellä olevassa taulukossa mainittu tasausvastuun vähimmäismäärä on 30 % seuraavan vuoden tasauseläkemenosta.

1.4. Vakuutusmaksut

Tilapäisten työnantajien maksu on 24,7 % palkasta (24,2 % vuonna 2014).

Sopimustyönantajista tariffimaksun piirissä olevien maksu ilman hyvitysten vaikutusta on 24,7 % (24,2 %) palkasta.

Sopimustyönantajat saavat maksuun vakuutuksesta ja työeläkeyhtiöstä riippuvan hyvityksen, jonka arvioidaan olevan keskimäärin 0,5 %.

Niiden sopimustyönantajien osalta, jotka kuuluvat maksuluokkien piiriin, maksuun tulee alennusta maksutappio-osaan sekä suurimmille vakuutuk-

¹ Eläketurvakeskuksen 2.10.2014 lyhyen aikavälin ennusteen mukaan.

sille myös hoitokustannusosaan. Näiden vaikutus on yhteensä keskimäärin noin 0,30 % (0,27 %) kyseisten vakuutusten palkkasummasta. Mikäli työnantaja on maksuluokassa 4, sen työkyvyttömyysmaksu on sama kuin pienillä työnantajilla. Muissa maksuluokissa olevilla vakuutuksilla maksuluokka ja vakuutettujen ikä vaikuttavat maksuun.

2. Vakuutusmaksukorko

Vakuutusmaksun korkona on tähän asti käytetty perustekorkoa. Tämä on yleensä poikennut selvästi markkinakorosta, useimmiten ylöspäin. TyEL-vakuutusmaksujen korkoutuksessa perustekoron käyttäminen on saattanut johtaa tilanteisiin, joissa jotkut asiakkaat ovat pyrkineet hyötymään korkoerosta maksusuorituksien ajoittamisella. Myös kustannustenjaon selvittelyssä on katsottu paremmaksi siirtyä käyttämään lähempänä markkinakorkoa olevaa korkoa.

Tämän vuoksi esitetään että vakuutusmaksujen korkoutuksessa käytettäisiin uutta vakuutusmaksukorkoa (laskuperusteissa termi b_{17}). Tämän arvon olisi tarkoitus perustua Garantiassa noteerattuun TyEL:n 12 kuukauden viitekorkoon. Vakuutusmaksukorko olisi kuitenkin aina vähintään 2 %. Korko määriteltäisiin kahdesti vuodessa päivien 15.11. ja 15.5. tilanteista ja arvo tulisi voimaan vastaavasti 1.1. ja 1.7.

Samaa vakuutusmaksukorkoa on tarkoitus käyttää myös kustannustenjaossa. Perustekorko jäisi edelleen käyttöön mm. tasausvastuun ja osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun laskennassa sekä yhtiön näkyvän ylijäämän perusteena.

Vakuutusmaksukorko on tarkoitus ottaa käyttöön 1.1.2016. Muutokset tehtäisiin kuitenkin nyt jo vuoden 2015 laskuperusteisiin, jolloin uutta korkoa voidaan soveltaa jo vuoteen 2015 kohdistuviin vakuutusmaksuihin. Koronmuutos toteutetaan vuoden 2016 alusta, jolloin sitä sovelletaan vuonna 2016 perittäviin vuoteen 2015 kohdistuviin tarkistusmaksuihin. Aikavälillä 1.1.–31.12.2015 vakuutusmaksukoron sijaan käytettäisiin edelleen perustekorkoa.

3. Teknisiä muutoksia

Perusteista on poistettu kaikki viittaukset työttömyyseläkkeisiin, sillä viimeiset työttömyyseläkkeet päättyvät kuluvana vuonna.

Termi tasoitusvastuu on perusteissa muutettu tasoitusmääräksi.

TYEL:N MUKAISEN ELÄKEVAKUUTUKSEN ERITYISPERUSTEIDEN PERUSTELUT

1. Täydennyskerroin ja perustekorko 1.1.2015 alkaen

Eläkevastuiden täydennyskerroimen arvoksi haetaan 1.1.2015 lukien 1,91 % ja perustekorona arvoksi 1.1.2015 lukien 5,50 %. Perustelut ovat liitteenä erillisessä Eläketurvakeskuksen muistiossa.

2. Takaisinlainausta ja vastuovelkaa koskevia kertoimia

Perusteen liitteessä on haettu vuosittain vahvistettavat takaisinlainausta ja tilinpäätösvastuita koskevat kertoimet vuodelle 2015.

Lisäksi perusteen liitteessä on haettu vanhuuseläkevastuiden korotuskertoimet vuodelle 2014 ja osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun tasaa-va kerroin vuodelle 2013. Näiden perustelut ovat erillisissä Eläketurvakeskuksen muistioissa, jotka ovat liitteinä.

Liitteet:

[Eläketurvakeskuksen muistio täydennyskerroimesta ja perustekorosta 1.1.2015 alkaen](#)

[Eläketurvakeskuksen muistio vanhuuseläkevastuun korotuskertoimista vuodelle 2014](#)

[Eläketurvakeskuksen muistio osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun tasauksessa käytettävästä kertoimesta vuodelle 2013](#)